Ankenævnet for Forsikring

Den 3. november 2014 blev i sag nr. 85850:

xxxxxx xxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xxx
xxxx xxxxxxxxxx

mod

Alm. Brand Forsikring A/S
Midtermolen 7
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har ulykkesforsikring i Alm. Brand Forsikring A/S. Han klager over selskabets afvisning af at yde forsikringsdækning for et anmeldt ulykkestilfælde (løfteskade), der skete under hans arbejde som ambulancebehandler.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, at klagerens gener i lænderyggen ikke skyldes den anmeldte hændelse. Selskabet henviser til, at det er sandsynligt, at der før den anmeldte hændelse var degeneration/slid af 5. lændebåndskive, og at der hverken er konstateret straks- og/eller brosymptomer. Endvidere henviser selskabet til, at forsikringen undtager discusprolapser i lændedelen opstået ved løfteskader.

Af klagerens skadeanmeldelse til selskabet af 16/7 2012 fremgår bl.a.:

> "…**Ulykken**…dato…14/12 2011
>
> …
> Hvilke legemsdele brev beskadiget?
> Ryg
> …
> Hvordan skete ulykken?
> Ved løft af tung patient
> …
> Hvad var den direkte årsag til ulykken?
> Løft af tung patient
> …

Heldbred
Var du fuldstændig rask ved ulykkens indtræden"
Ja…"

Skaden blev tillige anmeldt som en arbejdsskade, og klageren har i spørgeskema til Arbejdsskadestyrelsen af 3/1 2012 bl.a. oplyst:

"Tilskadekomne

…
Fødselsår 76
…
Jobtype
Ulykkestidspunkt
14-12-2011 kl. 10:30
…
Oplysninger om skaden og dens følgevirkninger.
…
Skadet del af legemet
Ryg, herunder hvirvelsøjle og ryghvirvler
…
Jobtype
Redningsarbejde (Ambulancebehandler)
…
Hændelsesforløbet
…
Beskrivelse af forløbet
Det sker da båren skubbes i bårelejet"

Af lægejournal af 3/5 2012 fremgår bl.a:

"Kommer med forsikringspapirer grundet lændesmerter med udstråling. Lændesmerter akut opstået december 2011 i forbindelse med arbejde som Falckredder.
Da diagnosen er uklar, henvises pt. til Rygcenteret:
Arbejdsskade som Falckredder december 2011 med skub/løft af patient og haft lændesmerter med udstråling siden.
For tiden tiltagende smerter med udstråling til begge glutealregioner og halvvejs ned på begge haser. Kan ikke angive om lændesmerter eller udstråling er værst. Pt. har været sygemeldt i 2 uger grundet smerter men nu på arbejde igen. Ingen pareser. Oplever bedring i stående stilling. Der er ikke foretaget MR eller RU. Har forsøgt med analgetika (paracetamol og ibuprofen) samt flere behandlinger ved kiropraktor. Ej set med rygsmerterne i praksis eller skadestue. Ingen påvirkning af vandladning/afføring. Obj.: Stående i kons. Forværring ved foroverbøjning. Bedring ved hyperekstension af columna. Normal tå- og hælgang. Normale reflekser, tonus og kraft i UE. Neg. laseque bilat. Ingen ømhed ved proc. spinosi. Ingen paræstesi af ridebukseområdet. Patientens telefonnummer:... Pt. er informeret om at pt. bliver henvist til Rygcenteret mhp. diagnose, stillingtagen til MR og evt. behandling."

Af lægejournal af 8/6 2012 fremgår bl.a:

"Henvisning til Arbejdsmedicinsk klinik

Mistanke om arbejdsskade. Pt. har arbejdet som Falckredder gennem ca. 10 år. I forbindelse med udførelse af arbejde december 2011 med forflytning af patient, pludseligt opstået kraftige lændesmerter med udstråling til begge nates og underekstremiteter. Pt. opsøgte ikke lægehjælp men tog smertestillende medicin og sygemeldte sig. Oplever recidiv af smerter forår 2012 og opsøger praksis den 03.05.12 mhp. udfyldelse af forsikringspapirer ved privat forsikringsselskab. Forsikringspapirer udfyldes dog ikke da pt. ikke var udredet. Blev henvist til Rygcenteret der finder MR-verificeret diskusprolaps intervertebralis L5/S1 median. MR foretaget maj 2012. Rygcenter anbefaler fysioterapi. Pt. blev anbefalet sygemeldt og er aktuelt fortsat sygemeldt…."

Af lægejournal af 9/7 2012 fremgår bl.a. følgende:

"Sygdommen :
Det drejer sig om en 36-årig mand, der henvises gennem egen læge obs. arbejdsbetingede rygsmerter.
Er udlært Falckredder og har arbejdet som sådan siden 2003. Den 17.12.2011 forløfter han sig, idet han sammen med kollega løfter 120 kilo tung patient på båre ind i bil. Idet han kører båren ind i bilen roterer han og foroverbøjet i lænd, hvorunder der opstår et smæld og kraftige smerter i lænden. Har altid tidligere været rask i lænd.
MR-skanning gennem Rygcenter … i maj 2011 viser prolaps svarende til L5/S 1. Har smerter i lænd strålende ned bag på begge lår. Har
svært ved at sidde. Har det bedst i stående eller liggende stilling.
Kan ikke løfte.

Sammenhæng mellem eksponering og sygdom:
Kroniske lænderygsmerter opstod i forbindelse med forflytningstraume i 2011. Havde ikke tidligere tendens til dette, og man må formode, at forflytningen har udløst discusprolaps, som nu er skyld i smerter.
Sagen er gennem egen læge anmeldt til Arbejdsskadestyrelsen."

Selskabet indhentede herefter en speciallægeerklæring af 23/10 2012 fra en overlæge med speciale i neurokirurgi. Heraf fremgår bl.a.:

"**<u>Hændelsen den 14.12.2011</u>**
Under udførelse af sit arbejde som Falckredder blev [klageren] udsat for et indirekte lænderygtraume. Han skulle sammen med kollega løfte en patient, der lå på en båre, op på Falckbilens båresliske.
Båren støttede med den forreste del på båreslisken, og de 2 medarbejdere stod på hver side af båren og skubbede under samtidigt løft af båren. I forbindelse hermed fik [klageren], som stod let foroverbøjet, også et vrid i lænden. Han oplevede i forbindelse hermed et smæld, som indtrådte lavt i lænderygsøjlen. Fik i umiddelbar tilknytning hertil smerter. Han kunne fortsætte arbejdet i ca. 30 minutter, men måtte herefter afbryde.
<u>Forløb:</u> [Klageren] kontaktede samme dag kiropraktor. Blev behandlet med manipulation uden effekt. Han blev sygemeldt, initialt i 3 uger, og var under denne periode i behandling ved kiropraktor og anden behandling via firmaets sygeforsikring…. Der var ikke effekt af behandlingerne.
Han genoptog arbejdet under behandling med smertestillende medicin og med vedvarende lænderygsmerter med udstråling til sæderegion, men ikke til ben.
Efter genoptagelsen af arbejdet indtrådte en gradvis forværring af belastningsrelaterede lænderygsmerter, som blev yderligere forværret i april 2012, nu med udstråling til både sæderegion og bagside af lår, til over knæniveau.

Han påbegyndte på ny behandling ved kiropraktor 6-7 gange uden effekt, og kontaktede derefter praktiserende læge.
Ved undersøgelse primo maj 2012 angav han fortsat at have lænderygsmerter med udstråling til sæderegion og bagsiden af begge lår. Ved undersøgelsen fandtes han fikseret med smerter, specielt ved foroverbøjning. Man fandt normale neurologiske forhold og henviste dels til Rygcenter … og dels Arbejdsmedicinsk Klinik.
[Klageren] indgik i et udrednings- og behandlingsforløb på Rygcenter … i … i perioden maj til august 2012. Der blev foretaget MR-undersøgelse af lænderygsøjlen den 24.05.2012 og med påvisning af fremfald af båndskive (prolaps), midtstillet og mellem 5. lændehvirvel og korsbenet. Man tolkede tilstanden forenelig med den påviste prolaps uden nerverodspåvirkning, og under forløbet blev han anbefalet rygtræning i kommunalt regi, som blev gennemført.
Han har suppleret med træning også i motionscenter og fortsat i kommunalt regi…. [Klageren] blev primo juli 2012 undersøgt på Arbejdsmedicinsk Klinik, … Universitetshospital. Man fandt, at en sammenhæng mellem hændelsen den 14.12.2011 og de fortsatte, lavtsiddende lænderygsmerter var sandsynlig. Hændelsen blev anmeldt via praktiserende læge til Arbejdsskadestyrelsen, som endnu ikke har afgjort sagen."

Aktuelle klager

1. Lænderygsmerter: har altid tilstedeværende smerter lavt og midt i lænderygsøjlen. Smerterne opleves som jagende og stikkende og forværres, når han sidder mere end 10 minutter. Han kan stå gennem længere tid. Der er ligeledes en forværring af smerter ved foroverbøjning, løft og vrid. Der er ingen smerter i liggende stilling.

2. Smerteudstråling til begge sæderegioner: opleves dagligt og specielt i forbindelse med siddende stilling eller ved foroverbøjning. Der er smerteudstråling til sæderegion og den øverste del af bagsiden af begge lår. Har ikke oplevet sovende fornemmelse, kraftnedsættelse eller vandladningsforstyrrelser. Der har senest været smerteudstråling frem mod lysken på begge sider."

…

Resume og konklusion

Under udførelse af et tungere løft og samtidigt vrid i lænden pådrog [klageren] sig under udførelse af sit arbejde som falckredder den 14.20.2011 et indirekte lænderygtraume, medførende akut indsættende, lavtsiddende smerter.
Fik siden smerteudstråling også til sæderegioner. Efter initial sygemelding af 3 ugers varighed oplevede han en gradvis forværring ved genoptagelse af arbejdet og med en yderligere accentuering fra april 2012, nu med udstråling til også bagsiden af begge lår, uden andre symptomer på nerverodspåvirkning.

[Klageren] blev i umiddelbar tilknytning til hændelsen behandlet ved kiropraktor og gentaget kortvarigt i forbindelse med forværring af symptomerne i april 2012. Der har ikke været effekt. Han har herudover anvendt smertestillende medicin.
[Klageren] har gennemgået et formelt udrednings- og træningsforløb på Rygcenter…, hvor der også blev foretaget MR-undersøgelse af lænderygsøjlen, som viste et midtstillet fremfald af båndskive mellem 5. lændehvirvel og korsben uden radiologisk tegn på nerverodspåvirkning.
[Klageren] har efterfølgende gennemgået et formelt genoptræningsprogram i kommunalt regi og er fortsat i et ligeledes kommunalt træningsprogram i motionscenter.
…

Efter min vurdering er der en årsagsmæssig sammenhæng mellem hændelsen den 14.12.2011 og skadelidtes aktuelle klager.
[Klageren] har været udsat for en pludseligt indsættende sværere belastning af lænderyggen, idet han i forbindelse med løft også foretog et mindre vrid i lænden og stod let foroverbøjet. Hændelsen kan forklare de umiddelbart indsættende lænderygsmerter. I forløbet har der været udstråling også til sæderegioner og bagsiden af begge lår, som må tolkes som meddelte gener. Der er i forløbet ikke beskrevet symptomer og fund, tydende på nerverodspåvirkning.
[Klageren] har ikke forudbestående gener, som har betydning for hændelsen eller de nu beskrevne gener. Det er overvejende sandsynligt, at der forud for aktuelle hændelse har været degeneration af 5. lændebåndskive, og indtil hændelsen asymptomatisk, idet den beskrevne belastning ikke ville kunne udløse et fremfald fra en i øvrigt frisk båndskive.

Efter min vurdering har tilstanden været stationær fra få måneder efter hændelsen. En oplevet forværring i foråret 2012 er i overensstemmelse med grundlidelsens karakter, med periodevist spontant eller provokeret forværring af symptomerne."

På baggrund af sagens oplysninger afviste selskabet den 27/11 2012 at yde forsikringsdækning.

Af erklæring udarbejdet på foranledning af Arbejdsskadestyrelsen den 21/5 2013 af en speciallæge i neurologi fremgår bl.a.:

"…
Man kan ikke fra Arbejdsskadestyrelsens side på grundlag af oplysninger i sagen vurdere, hvorvidt sygdommen skyldes en arbejdsskade, hvorfor man anmoder om hjælp til denne vurdering. Man anmoder derfor om en grundig beskrivelse af arbejdet samt forudbestående konkurrerende forhold og sygdommens forløb m.m.
...
Arbejdsmedicinsk Klinik ser patienten d. 02.07.2012 og konkluderer 'kroniske lænderygsmerter, der er opstået i forbindelse med forflytningstraume i 2011. Havde ikke tidligere tendens til dette, og man må formode, at forflytningen har udløst discus prolaps, som nu er skyld i smerterne'.
…
KONKLUSION:
Der synes tydelig sammenhæng mellem pågældende skade, som må siges at være en skade, der pludseligt er opstået i form af tungt løft og nuværende symptomer samt objektive fund.
Det er nu mere end 1 år siden arbejdsskaden, hvorfor tilstanden må siges at være stationær uden mulighed for forbedring.
Han vil i fremtiden ikke kunne skaffe sig tilsvarende arbejde som tidligere til samme løn. Vil i fremtiden fortsat skulle undgå statiske stillinger og tunge løft.

DIAGNOSE:
Prolapsus disci intervertebralis L5 /S1/ lumbal prolaps L5/S1. Dolores dorsi/rygsmerter."

6. 85850

Ved afgørelse af 13/8 2013 har Arbejdsskadestyrelsen anerkendt ulykken som en arbejdsskade efter lov om arbejdsskadesikring § 6, stk. 1. Af denne fremgår bl.a.:

> ”Forsikringsselskabet har bedt os om at tage stilling til om du kan få dækket udgifter til behandling hos fysioterapi og kiropraktor i forbindelse med skaden.
>
> Der er vedlagt regninger for 7 behandlinger hos kiropraktor i perioden fra den 14. december 2011 til den 11. maj 2012, og for fysioterapibehandlinger den 15. og 22. juni 2012.
>
> Anerkendelse
>
> Afgørelse
> Vi har anerkendt den anmeldte ulykke som en arbejdsskade efter arbejdsskadeloven.
> (Lov om arbejdsskadesikring § 6, stk. 1)
>
> Begrundelse
> Du har under dit arbejde som ambulancebehandler været udsat for en ulykke.
>
> Vi vurderer, at skaden i form af en diskusprolaps i lænden er forårsaget af, at du løftede på en båre, hvor der lå en 130-140 kilo tung patient.
> …
> Begrundelse
>
> Vi har fastsat varige med udgangspunkt i vores vejledende méntabel.
>
> Efter tabellens punkt B.1.3.4 vurderes følger efter forvridninger, diskusprolaps, brud og belastningsskader med middelsvære, daglige rygsmerter, eventuelt med udstrålende bensmerter, med let bevægeindskrænkning, til 12 procent.
>
> Vi har lagt vægt på, at du har daglige rygsmerter med udstråling til sædet og benene og indskrænket bevægelighed i ryggen med en finger- gulvafstand på 80 centimeter.
>
> Vi har vurderet dit varige mén til 12 procent.”

I det fremsendte klageskema af 24/2 2014 har klageren over for nævnet gjort gældende, at selskabet skal anerkende ulykkestilfældet som dækningsberettigende. Klageren har henvist til, at ulykkestilfældet er godkendt af selskaberne Gjensidige og Chartis, og at klagerens méngrad er vurderet til 12 %.

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Selskabet har til støtte herfor i brev af 11/3 2014 til nævnet anført:

> "**Begrundelse**
> Kunden gik ikke til læge i umiddelbar tilknytning til hændelsen, først 5 måneder senere kontaktede han sin læge. Ved lægebesøget oplyste kunden, at han havde smerter i lænden og kunden blev da sendt til videre udredning. Der er således ikke konstateret hverken straks og/eller brosymptomer og vi ser derfor ikke umiddelbart, at der er medicinsk årsagssammenhæng mellem hændelsen og generne i lænden.

Det er samtidig vores vurdering, at den anmeldte hændelse ikke i sig selv er egnet til, at give diskusprolaps/varige rygsmerter i en normal rask ryg/lænd, uden degenerative forandringer.
Det fremgår af de lægelige oplysninger, at MR-scanningen fra den 24. maj 2012 viste fremfald af båndskive i lænden (diskusprolaps i L5/S1). Ifølge speciallægeerklæringen fra overlæge … er det sandsynligt, at der før aktuelle hændelse har været degeneration/slid af 5. lændebåndskive, idet belastningen ikke i sig selv ville kunne udløse et fremfald fra en frisk båndskive/normal rask ryg.
Vi må i øvrigt henvise til, at ulykkesforsikringen ikke dækker facetledssymptomer, hekseskud og diskusprolapstilfælde, opstået i lændedelen ved vrid og/eller løfteskader samt mindre traumer, der ikke i sig selv er tilstrækkelige til at udløse ryglidelsen i en normal rask ryg uden degenerative forandringer. Dette jf. forsikringsbetingelsernes undtagelsesbestemmelser, afsnit 2, punkt 12.1.6.

Konklusion
På baggrund af ovennævnte oplysninger og betingelsernes lændeklausul kan vi ikke tilbyde, at give erstatning for de oplyste gener. Vi må derfor fastholde vores tidligere afgørelse af henholdsvis 27. november 2012 og 16. december 2013.
Speciallægeerklæringen fra overlæge … bekræfter i øvrigt vores vurdering af, at den anmeldte hændelse ikke vil kunne udløse en diskusprolaps i en normal rask ryg."

Efterfølgende er klageren fremkommet med yderligere bemærkninger i brev af 7/4 2014 til nævnet, hvoraf fremgår:

"Ang. [forsikringsselskabets] begrundelse for deres afgørelse, kan jeg se at de ikke har fundet det relevant at jeg inden for en time efter ulykken påbegyndte behandling ved kiropraktor ... Ej heller speciallægeerklæring fra [Arbejdsskadestyrelsens lægekonsulent]."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**Afsnit 2. Dækningsskema**

Forsikringen dækker	Forsikringen dækker ikke
12. Ulykkestilfælde **12.1** Ved ulykkestilfælde forstås en tilfældig, af forsikredes vilje uafhængig, pludselig udefrakommende indvirkning på legemet med en påviselig beskadigelse af dette til følge.	**12. Sygdom, lændedel, beruselse, m.v.** **12.1.1.** Ulykkestilfælde, der skyldes sygdom. **12.1.2.** Sygdom og udløsning af bestående sygdomsanlæg, selv om sygdommen er opstået eller forværret ved et ulykkestilfælde. **12.1.3.** Forværring af følgerne af ulykkestilfælde, der skyldes en tilstedeværende eller tilfældig tilstødende sygdom. … **12.1.6.** Facetledssymptomer, hekseskud, lændehold og diskusprolapstilfælde, opstået i lændedelen ved vrid og/eller løfteskader samt mindre traumer, der ikke i sig selv er tilstrækkelige til at udløse ryglidelsen i en normal rask ryg uden degenerative forandringer.

"

8. 85850

Nævnet udtaler:
Det fremgår af sagen, at klageren pådrog sig gener i lænderyggen i forbindelse med løft af en patient. Klageren har efterfølgende fået diagnosticeret en diskusprolaps i L5/S1. Arbejdsskadestyrelsen har anerkendt hændelsen som en arbejdsskade og har fastsat méngraden til 12%.

I speciallægeerklæringen af 23/10 2012 udfærdiget af en overlæge med speciale i neurokirurgi vurderes det blandt andet: ”at det er overvejende sandsynligt, at der forud for den aktuelle hændelse har været degeneration af klagers 5. lændebåndskive, der indtil hændelsen var asymptomatisk, idet den beskrevne belastning ikke ville kunne udløse et fremfald fra en i øvrigt frisk båndskive."

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet ikke at kunne kritisere, at selskabet - under henvisning til den gengivne undtagelse i forsikringsbetingelsernes pkt. 12.1.6., hvorefter bl.a. diskusprolapstilfælde opstået i lændedelen ved bl.a. løfteskader ikke dækkes af forsikringen - har afvist at yde forsikringsdækning for klagerens tilskadekomst, der er opstået i lændedelen af ryggen.

Det, som klageren i øvrigt har anført, findes ikke at kunne føre til et andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Carsten Sennels